

اثر سه رقم سویا روی پارامترهای زیستی - باروری سن *Orius albidipennis* Rueter (Hem., Anthocoridae) به عنوان شکارگر کنه دولکه‌ای *Tetranychus urticae* Koch (Acari: Tetranychidae) در شرایط آزمایشگاهی

شبنم وفایی^{۱*}، شیلا گلدسته^۲، عباسعلی زمانی^۳، الهام صنعتگر^۲

۱- دانش‌آموخته کارشناسی ارشد حشره‌شناسی کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اراک

۲- گروه حشره‌شناسی کشاورزی دانشکده کشاورزی، دانشگاه آزاد اسلامی اراک

۳- گروه گیاه‌پزشکی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه رازی، کرمانشاه

چکیده

ارقام مختلف یک گیاه یا گونه‌های مختلف گیاهی می‌توانند به صورت غیرمستقیم از طریق جیره غذایی میزبان ویژگی‌های زیستی شکارگرها را تحت تاثیر قرار دهند که این تاثیرها منجر به کاهش یا افزایش نرخ رشد، مدت زمان دوره نمو، نرخ مرگ و میر و باروری می‌شود. در این بررسی پارامترهای جدول زندگی، تولیدمثل و رشد جمعیت سن شکارگر *Orius albidipennis* Rueter درون اتاقک رشد تحت شرایط دمایی $25 \pm 1^\circ C$ ، رطوبت 65 ± 5 درصد و دوره نوری ۱۶ ساعت روشنایی و ۸ ساعت تاریکی با تغذیه از مراحل مختلف سنی کنه دولکه‌ای پرورش یافته روی سه رقم سویا گرگان ۳، DPX و ویلیامز محاسبه گردید.

براساس نتایج به دست آمده، بین میانگین طول دوره رشد جنینی، میانگین طول دوره رشد پیش از بلوغ و دوره رشدی افراد نر و ماده سن *O. albidipennis* روی سه رقم سویا اختلاف معنی‌دار مشاهده نشد. در سه رقم سویا تعداد سن‌های ماده نسبت به سن‌های نر بیشتر بود. نرخ تولیدمثل خالص، نرخ ذاتی افزایش جمعیت، نرخ متناهی افزایش جمعیت، متوسط طول یک نسل و مدت زمان لازم برای دو برابر شدن جمعیت (بر حسب روز) روی رقم گرگان ۳ به ترتیب ۷/۱۴، ۰/۰۸، ۰/۰۹، ۱/۰۹، ۲۲/۴۴ و ۷/۸۹ و روی رقم DPX به ترتیب ۹/۶۸، ۰/۰۹، ۱/۱۰، ۲۲/۸۷، ۶/۹۶ و روی رقم ویلیامز به ترتیب ۳/۶۵، ۰/۰۵، ۱/۰۵، ۱/۰۵ و ۲۲/۳۰ و ۱۱/۸۸ محاسبه شد. بر اساس نتایج حاصل از آزمایشات مربوط به جدول زندگی و پارامترهای تولیدمثلی، این شکارگر می‌تواند باعث کنترل بهتر کنه دونقطه‌ای روی رقم DPX گردد و نیز نتایج حاصل از مطالعه پارامترهای رشد جمعیت نشان داد رقم DPX گیاه سویا میزبان مناسب‌تری بوده و تاثیرات غیرمستقیم بهتری در رشد و تولیدمثل سن شکارگر از طریق شکار ایجاد می‌کند.

واژه‌های کلیدی: سن شکارگر، *Orius albidipennis*، کنه تارتن دولکه‌ای، *Tetranychus urticae*، سویا، شاخص‌های زیستی

* نویسنده رابط، پست الکترونیکی: sha_vafaii@yahoo.com

تاریخ دریافت مقاله (۸۷/۱۱/۲۳) - تاریخ پذیرش مقاله (۸۸/۹/۲۱)

